

ouders van waarde

Tien tips voor een veilige school

Een veilige school is een breed begrip: als ouders verwacht je dat de school een plek is waar de kans op ongelukken klein is. Maar ook dat de school een sociaal veilige plek is, waar kinderen tot hun recht komen. Het hoort bij de pedagogische opdracht van scholen om te werken aan een veilige school. Kinderen en jongeren moeten zich veilig voelen om een positief zelfbeeld te ontwikkelen en tot leren te komen. Als het pedagogisch klimaat niet veilig is - er wordt bijvoorbeeld gepest of geslagen in de klas - dan lijden prestaties daaronder. School hoort een plek te zijn waar kinderen het naar hun zin hebben. Daarnaast zijn er wettelijke bepalingen waar scholen aan moeten voldoen, zoals brandveiligheid of de veiligheid van speeltoestellen. Met deze tien tips komt u erachter hoe u als actieve ouder op school – bijvoorbeeld in de OR of MR - kunt bijdragen aan de veiligheid.

1. Pesten komt op elke school voor, maar er is iets aan te doen

Pesten is een hardnekkig en universeel verschijnsel. Maar een actieve opstelling van de schoolleiding heeft grote invloed op de sfeer in een school. Alle basisscholen hebben van OUDERS VAN WAARDE en de andere ouderorganisaties de brochure 'Pesten op school, hoe ga je ermee om?' ontvangen. Deze brochure gaat uit van de zogenaamde vijfsporenaanpak en geeft praktische tips om het pesten op school aan te pakken, bijvoorbeeld via een pestprotocol. Vindt u dat op de school van uw kind te weinig gebeurt aan het voorkomen en aanpakken van pestgedrag? Wilt u hier als OR- of MR-lid mee aan de gang? Bestel de brochure via www.ouders.net.

2. Stel met leerlingen regels op en leg deze vast in een gedragscode

Hoe gaan we met elkaar om? Welk gedrag vinden we toelaatbaar en welk gedrag niet? Wat doen we om agressie en geweld te bestrijden? Leerlingen van basisscholen en van voortgezet onderwijs scholen hebben hier zelf ideeën over. Bespreek dit per klas aan het begin van elk schooljaar. Dit onderwerp leent zich ook goed voor andere werkvormen dan alleen 'praten over', zoals bijvoorbeeld via rollenspel, toneel of video. De school kan de afspraken vastleggen en ophangen in de school. Zo voelen leerlingen zich meer betrokken bij de schoolregels. Ouders kunnen de regels inzien in de schoolgids of in een aparte gedragscode. Houd de gedragscode levend door de regels een plek te geven in het onderwijsaanbod en in themabijeenkomsten met school, ouders en leerlingen. De vertrouwenspersoon van school kan hier een actieve rol in spelen.

3. Zet het thema veiligheid op de agenda van de OR

Waar de medezeggenschapsraad (MR) in termen spreekt van (meerjaren-)beleid heeft de ouderraad (OR) een veel meer praktische invalshoek. In de OR zitten meestal de vertegenwoordigers van de feestcommissie, de sportcommissie, de schoolreiscommissie etc. Zij komen vaker in school dan de MR-leden omdat zij hand- en spandiensten verlenen op school. Zij zien de (on)veilige plekken op school in de

regel eerder dan MR-leden. Welke zorgen en welke wensen signaleren ze? Waar lopen ze in hun commissie tegenaan? Bespreek de uitkomsten met de schoolleiding en/of met ouders in de MR.

4. Gebruik de invloed van ouders in de MR

Ouders die zitting hebben in de MR hebben inzicht in het (sociaal) veiligheidsplan van een school. Hierdoor hebben zij invloed op het schoolbeleid inzake veiligheid. Ook kunnen zij vanuit hun initiatiefrecht elk onderwerp op de agenda van het schoolbestuur plaatsen. Zorg dat ouders in de MR goed weten wat er in hun achterban speelt. Dit kan bijvoorbeeld door regelmatig overleg met de OR, maar u kunt als ouder zelf ook onderwerpen aandragen voor de OR of MR. OUDERS VAN WAARDE heeft voor de MR het document 'Controlelijst: Hoe veilig is de school?' ontwikkeld. Deze is bedoeld als handreiking om de veiligheid op school te beoordelen. Ook individuele ouders kunnen uiteraard deze controlelijst gebruiken om voor zichzelf eens te kijken naar de veiligheid op school. U kunt dit document vinden op de website van OUDERS VAN WAARDE, www.ouders.net.

Voor het checken en verbeteren van de sociale veiligheid op school kan men gebruik maken van de Veiligheidskaart, zie www.kwaliteitsteamsveiligheid.nl.

5. Bewaak het arbobeleid

De MR is verantwoordelijk voor een goed arbobeleid. Het is raadzaam om een ouder van de oudergeleding uit de MR de specifieke taak van het arbobeleid toe te delen. Deze ouder is dan verantwoordelijk voor het regelmatig opstellen van een risico-inventarisatie. Waar liggen losse snoeren? Staan computers goed opgesteld? Zitten de leuningen overal goed vast? Zijn spullen veilig opgeborgen? Enzovoorts. Ook kan er bijvoorbeeld op worden toegezien dat er regelmatig brandoefeningen worden gehouden. Tenslotte kan deze ook actief zijn als het gaat om klachten en vragen over een schone school (frisse lucht, temperatuur en licht). Meer informatie vindt u in het OUDERS VAN WAARDE document 'MR en Arbo', www.ouders.net.

6. Gebruik de methode VO Veiligheidsmanager

Jaarlijks komen er gemiddeld 10.000 leerlingen uit het voortgezet onderwijs (VO) op de Eerste Hulpafdeling van een ziekenhuis terecht na een ongeval op school of tijdens het bewegingsonderwijs. Hoewel in de dagelijkse praktijk een ongeluk of incident niet altijd is te voorkomen, kan de kans erop wel worden beperkt door structurele aandacht voor veiligheid en een goede organisatie. Daarom ontwikkelde Consument en Veiligheid de VO Veiligheidsmanager. Een gratis methode, speciaal voor alle scholen in het Voortgezet Onderwijs. De VO Veiligheidsmanager is een instrument op internet dat scholen helpt bij het opzetten van beleid op het gebied van veiligheid en de praktische uitvoering daarvan. Van het inventariseren van de risico's op school, tot het motiveren van alle betrokkenen of het aanschaffen van een nieuwe brandslang. Zie www.veiligheidsmanager.com

7. Neem voorzorgsmaatregelen bij schoolreizen en schoolkampen

Veiligheid is uiteraard van belang bij bijzondere activiteiten zoals de schoolreis en het schoolkamp. Niet alle ongelukken zijn te voorkomen, maar met goede voorzorgsmaatregelen sommige wel. Checklist veiligheid voor schoolreizen:

- Er is een goede reisverzekering. Verzekeringsmaatschappijen bieden speciale groeps- en/of schoolreisverzekeringen. Aandachtspunten:
- Er is gecheckt of de verzekering de gehele schoolreis dekt of dat er een aanvullende verzekering moet worden afgesloten;
- Volwassenen anders dan leraren, zijn ook verzekerd;
- De polisvoorwaarden van de WA-verzekering zijn gecheckt;
- De verzekeringsvoorwaarden van de busmaatschappij/ rij-ouders zijn gecheckt;

- Het parkreglement (van speeltuin of pretpark) is nagekeken.
- Er is minstens één begeleider met EHBO-diploma;
- Iedereen weet waar en met welk telefoonnummer de EHBO-post te bereiken is;
- De begeleiders hebben elkaars telefoonnummer en die van de coördinator;
- De begeleiders hebben materiaal voor kleine ongelukken: pleisters, jodium, zalf tegen insectenbeten;
- De begeleiders weten van eventuele medicijnen, allergieën en diëten van kinderen;
- De begeleiders kennen de regels van het park/de attractie;
- Oudere kinderen zetten een 'noodnummer' (coördinator of EHBO-post) in hun mobiel.

Informatie hierover vindt u in de OUDERS VAN WAARDE folder 'Tien tips voor een geslaagde werkweek'.

8. Zorg voor veilig vervoer bij buitenschoolse activiteiten

Op internet zijn voorbeeldprotocollen te downloaden voor veilig leerlingenvervoer, ook tijdens excursies en schoolreizen. Daarin staat ook vaak regelgeving over verzekeringen, aandachtspunten en afspraken over het reizen met schoolbus of auto.

Sinds 1 januari 2004 heeft ieder kind (vanaf 4 jaar) recht op een eigen zitplaats. Het is dus niet meer mogelijk meer kinderen te vervoeren dan er stoelen zijn. Ouders die met auto's leerlingen vervoeren (voor een schoolactiviteit), moeten:

- Een inzittenden-ongevallenverzekering hebben;
- De leerlingen op echte zitplaatsen plaatsen (niet meer kinderen dan zitplaatsen met autogordels); het aantal gordels bepaalt het aantal kinderen;
- Kinderen onder de 12 jaar en/of korter dan 135 cm niet naast zich op de passagiersplaats plaatsen;
- Erop toezien dat de kinderen de autogordels gebruiken.

9. Vergeet de overblijf niet!

Juist de overblijftijd wordt wel eens ervaren als onveilig. De eigen leerkrachten zijn er niet, de overblijfmoeders zijn niet goed op de hoogte gesteld van de schoolregels en hanteren soms andere of onduidelijke regels. Ook kan er onduidelijkheid zijn over het toezicht op het schoolplein en of de overblijfkrachten wel voldoende gekwalificeerd zijn om de veiligheid te garanderen. Pesten tijdens de overblijf komt relatief vaak voor. Een overblijfcoördinator kan een cursus (bij OUDERS VAN WAARDE) volgen, waarin wordt geleerd om de knelpunten in kaart te brengen en te werken aan een verbeterplan van de overblijf. Hierbij komen ook wettelijke eisen aan bod, zoals het aantal bhv-ers (Bedrijfs Hulp Verleners) tijdens de overblijf. De overblijfcommissie kan zelf een onderzoek starten naar de tevredenheid onder kinderen, personeel, ouders en overblijfkrachten inzake de veiligheid. De uitkomsten kunnen bijdragen aan een prettiger overblijf voor alle betrokkenen. U kunt ook bij OUDERS VAN WAARDE terecht voor cursussen-op-maat en ondersteuning bij de tussenschoolse opvang.

10. Schakel verkeersouders in

De verkeersouder vormt de brug tussen ouders, school en derden (gemeente, politie, Veilig Verkeer Nederland) als het gaat om de veiligheid van kinderen rond de school. Deze persoon praat mee binnen de school over de mogelijke verbetering van de verkeersveiligheid. Werkzaamheden zijn bijvoorbeeld:

- Betrekken van ouders bij de verbetering van de verkeersveiligheid;
- Inventariseren van knelpunten op de schoolroute;
- Opzetten van een verkeersbrigade;
- Advies geven bij de opzet van een ouderavond over verkeer;
- Onderhoudt de contacten met het Landelijk Steunpunt Verkeersouders.

ouders van waarde geeft ondersteuning bij het werken aan een veilige school. Via www.ouders.net of telefonisch via (0343) 513434 kunt u diverse brochures bestellen.

- Brochure: Pesten op school, hoe ga je er mee om?
- Brochure: Controlelijst: Hoe veilig is de school?
- Brochure: MR en Arbo
- Gratis download: tien tips voor een geslaagde werkweek in het voortgezet onderwijs
- Ouderavonden over pesten of veiligheid (PO en VO)
- Overblijfcursussen
- MR-advisering over veiligheid

ouders van waarde, januari 2014

ouders van waarde is de landelijke organisatie van en voor ouders, ouder- en medezeggenschapsraden in het christelijk, katholiek en oecumenisch onderwijs. Kijk voor meer informatie op www.ouders.net.

ouders van waarde | Postbus 125 | 3970 AC Driebergen | 0343 513434 | www.ouders.net

